

MĚSTSKÉ MUZEUM
V ŽELEZNÉM BRODĚ

ZPRÁVA O ČINNOSTI 2022

MĚSTSKÉ MUZEUM
V ŽELEZNÉM BRODĚ

Městské muzeum v Železném Brodě

Přírůstek do sbírky obrazů. Bohumil Lhota, pohled na zasněženou Zásadu

Městské muzeum v Železném Brodě má dvě stálé expozice, ve kterých prezentuje své sbírkové fondy. Sklářskou expozici v budově někdejší městské spořitelny na náměstí 3. května a národopisnou v roubeném domě na Bělišti. Dále spravuje dva depozitáře se sbírkovými předměty, jeden ve víceúčelovém domě na Poříčí a druhý v budově spořitelny.

Provoz muzea a personální obsazení

Ředitelkou muzea je Mgr. Petra Hejralová a dalším zaměstnancem je Mgr. David Řeřicha, kurátor sbírkových fondů. Na zkrácený pracovní úvazek 0,5 dále v muzeu pracují Kateřina Řezníková a Mgr. Lenka Jůnová. Se zajištěním provozu obou expozic o víkendech a během návštěvní sezóny tradičně vypomáhají stálí spolupracovníci.

V roce 2022 se po kovidovém období vrátila otevírací doba muzea do normálu. Hlavní návštěvní sezóna proběhla bez omezení (květen–září, út – ne tj. 9–12, 13–16, červenec–srpen odpoledne 13–17 hodin). Mimo hlavní sezónu bylo muzeum na podzim pro návštěvníky otevřeno o víkendech a státních svátcích.

Návštěvnost obou muzejních expozic v roce 2022 činila 3544 osob. Na další kulturní akce (Velikonoční jarmark, Vánoční trhy) přišlo 1655 osob.

Hospodaření

Městské muzeum je příspěvkovou organizací Města Železný Brod. Dotace na provoz od zřizovatele v roce 2022 činily 2360 tis. Kč. Další finanční prostředky do rozpočtu muzea přibyly z hospodářské činnosti a od Ministerstva kultury z programu ISO na restaurování sbírkových předmětů. Celkově muzeum hospodařilo v roce 2022 se ziskem ve výši 26 543,99 Kč.

Zleva: Petra Hejralová, Lenka Jůnová, Kateřina Řezníková, David Řeřicha

Činnost

Od roku 2021 realizujeme projekt Spojeno sklem!, jehož cílem je rozvoj muzea. Během roku jsme průběžně realizovali plánované aktivity. Proběhlo odborné zpracování sbírky historického skla PhDr. Jitkou Lněničkovou, která ke každému předmětu zpracovala inventární kartu a celou sbírku zhodnotila v krátkém textu.

Exemplář ze sbírky historického skla. (foto J. Kvíz)

Profesionální fotograf Jaroslav Kvíz vyfotil 400 ks vybraných sbírkových předmětů ze sbírky skla a bižuterie, které budou sloužit k další propagaci instituce a jejího sbírkového fondu (například na portálu e-sbírky).

Foto J. Kvíz

V květnu jsme podnikli cestu za norskými partnerkami projektu. V Oslo jsme navštívili sklářská studia a zúčastnili jsme se vernisáží výstav dvou sklářských výtvarnic. Navštívili jsme také New Munchmuseet, kde jsme se setkali s jeho ředitelem Steinem Olafem Henrichsenem.

Stein Olaf Henrichsen, Petra Hejralová, Lenka Jünová, Jeanne-Sophie Aas

Na jaře a na podzim proběhly workshopy primárně určené pro děti z romské komunity. První z nich byl zaměřen na techniku malby na sklo, druhý tematicky souvisel s výstavou obrazů romského výtvarníka Rudolfa Dzurka ze skleněné drtě. Výstava jeho obrazů proběhla v Městské galerii Vlastimila Rady díky spolupráci s Muzeem romské kultury v Brně, partnerem projektu Spojeno sklem!

Sklářský workshop pro romské děti a vernisáž výstavy Poskládáno ze skla s vystoupením skupiny Bengale Manusha

Na začátku září se konal jedenáctý ročník sklářského symposia Letní sklářská dílna, které popáté proběhlo ve spolupráci s železnobrodskou firmou Detesk. V huti sklářské školy tvořilo šest výtvarníků, jeden symposista dostal k dispozici materiální i personální zázemí ve firmě Detesk. Symposia se zúčastnili: Jeanne-Sophie Aas (NOR), Ida Siebke (NOR), Kjersti Johannessen (NOR), Palo Macho (SK), Jaroslav Bejvl, Marian Volráb a Tomáš Košťál. Výsledky symposia byly představeny na samostatné výstavě a prezentovány v tištěném katalogu. Pět symposistů představilo svou uměleckou tvorbu na veřejných přednáškách v aule sklářské školy. Pro norské výtvarnice jsme připravili návštěvy provozu místních sklářských výrobců a firem vyrábějící potřeby pro brusiče.

Letní sklářská dílna 2022

Lenka Jůnová prezentovala projekt Spojeno sklem! v rámci konference konané k průběhu implementace Fondů EHP a Norska 2014 – 2021. Byli jsme vybráni jako příkladný projekt programu Kultura. Konference jsme využili k navázání nových profesních kontaktů. Při této příležitosti jsme se osobně setkali s norským velvyslancem J. E. Victorem Conradem.

J. E. Victor Conrad a Lenka Jůnová

Projekt Spojeno sklem! prezentovala Lenka Jůnová i na on-line konferenci 21.10. pořádané Euroregionem Nisa.

Mimo akcí přímo pořádaných Městským muzeem, které jsou představeny v závěru této zprávy, proběhly na Bělíšti další programy ve spolupráci se spolky a dalšími organizacemi (Skleněné městečko).

Práce se sbírkami a činnosti v depozitářích

V roce 2022 získalo muzeum do svých sbírek celkem 59 přírůstkových čísel. O nejvíce přírůstků byly obohaceny sbírky obrazů a skla. Sběrka skla o výsledky symposia LSD, vazy firem Vele a Drahovzal, nápojové sklo současného sklářského výtvarníka Václava Řezáče a o unikátní kolekci odlitků rytin vrátského rytece Bohumila Vele, který pracoval pro Josefa Drahoňovského. Sběrka obrazů byla doplněna o obrazy a grafiky Jindřicha Tocksteina, Miroslava Hrachy a Bohumila Lhoty. Do sbírky etnografie jsme získali dveře z vyhořelého roubeného domu čp. 208 v Železném Brodě. Téměř všechny nové přírůstky byly zpracovány ve druhém stupni evidence a zároveň byla pořízena jejich fotodokumentace. V rámci pravidelné inventarizace sbírkového fondu jsme zrevidovali celkem 2000 předmětů (podsběrka Sklo).

Vyhořelý roubený dům č.p. 208, jehož dveře se staly součástí sbírky MMŽB

I v roce 2022 jsme využili dotačního programu Ministerstva kultury na restaurování a konzervování sbírkových předmětů. Pro restaurování jsme vybrali dvě rozměrné podmalby na skle Ob 110 (Pasovská madona) a Ob 124 (Čenstochovská madona).

Spolupráce s institucemi a profesními organizacemi, publikační činnost

Městské muzeum je členem Asociace muzeí a galerií České republiky, Mgr. Petra Hejralová je členkou výboru Pekařovy společnosti Českého ráje.

Městské muzeum spolufinancovalo vydávání recenzovaného periodika *Fontes Nissae*, které se zaměřuje na publikování odborných textů z oblasti historie, umění a památkové péče, Petra Hejralová je členkou redakční rady. Mgr. David Řeřicha je členem redakční rady vlastivědného sborníku *Od Ještěda k Troškám*, v němž publikoval příspěvky: Z počátků železnobrodského Sokola (č.1/2022), Volha byl náš přístav (č. 2/2022).

Prvními cvičiteli byli Josef Commersí, Josef Pavlíček a Jan Sochor. V prvním roce existence měla jednota asi 25 členů. Podle písemného prohlášení, zasláního roku 1902 České obci sokolské v Praze bratry Antonínem Žídkem a Františkem Kotrbou, kteří se zúčastnili ustavující valné hromady v roce 1862, fungovala jednota první rok bez úředního povolení. Až v roce 1863 zaslal nový starosta jednoty Josef Knop stanovy okresnímu úřadu. Zápis o ustanovující schůzi z roku 1862 i další dokumenty vzniklé do roku 1870 bohužel shořely při požáru domu jednatele Antonína Bredlera. V rámci oslav výročí založení jednoty (1886 a 1912) však pamětníci sepsali vzpomínky na první cvičební Sokola. *Krásná vatařka* 1. rok založení 1862.

Cvičící družstvo Sokola Železný Brod 2. září 1888

Článek Davida Řeřicha v *Železnobrodském zpravodaji*

David Řeřicha připravil pro *Železnobrodský zpravodaj* sérii 10 článků o železnobrodských osobnostech a významných událostech. Představeni byli: Jindřich Harapát ml., František Balatka, Ladislav Ceé, Josef Umlauf, Vzpomínka na květen 1945, JUDr. Jaroslav Kratochvíl, generál Jan Drobny, založení Sokola v Železném Brodě, Pojizerský průmyslový a vývozní ústav v Železném Brodě, prezident T. G. Masaryk v Železném Brodě.

Podíleli jsme se na přípravě druhého opraveného a doplněného vydání publikace Tomáše Kesnera – *Železnobrodské sochy, pomníky a pamětní desky*, které jsme vydali v nákladu 300 ks.

Městské muzeum spolupracovalo s paměťovými a dalšími institucemi i formou zápůjček a výpůjček sbírkových předmětů a spoluprací na výstavách. Na výstavu *České sklo: tři generace*, pořádanou v prostorách Černínského paláce jsme zapůjčili dvě tavené plastiky umělecké a partnerské dvojice Libenský a Brychtová. Od Muzea romské kultury jsme si vypůjčili 20 obrazů Rudolfa Dzurka.

Obraz Rudy Dzurka zapůjčený z MRK v Brně

Během roku se na nás obrátilo 18 tazatelů s dotazy, nejčastěji na určení skleněných předmětů a na regionální osobnosti. Muzejní sbírky osobně studovali tři badatelé.

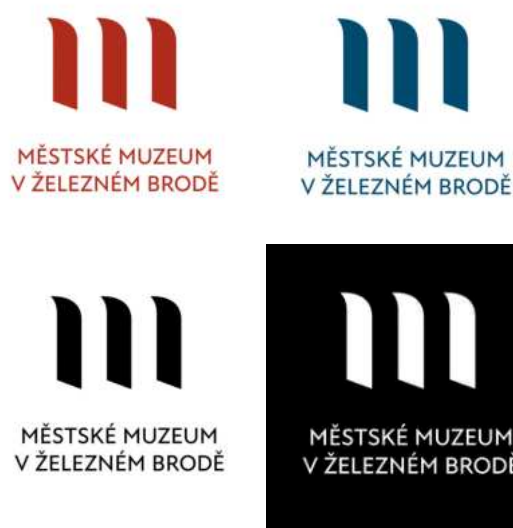
Městské muzeum se stalo součástí projektu Hate Free Culture a je nyní součástí tzv. Hate Free Zóny. Projekt je podpořen Ministerstvem pro místní rozvoj a Norskými fondy.

MMŽB je součástí Hate Free Zóny

Propagace a rozvoj

Díky projektu Spojeno sklem! jsme mohli vytvořit nový vizuální a komunikační styl muzea. Jeho základem je nové logo, jehož autorem je MgA. Tomáš Plesl a podrobný manuál jednotného vizuálního stylu, který vytvořil MgA. Martin Hlubuček. Na konci roku jsme spustili nové webové stránky muzea, které odpovídají současným požadavkům na responsibilitu a moderní vzhled. Webové stránky administrujeme i v anglické mutaci.

Varianty nového logo v barvách, které muzeum používá

Návrh práce s grafickým manuálem

Ke komunikaci s veřejností používáme facebookový profil Městské muzeum v Železném Brodě a Instagramový profil *mestske_muzeum_v_zb*, na které dodáváme atraktivní obsah i v podobě krátkých videospotů. Na obou profilech stoupá počet sledujících.

Aktivně spolupracujeme s organizacemi a projekty zaměřenými na rozvoj a propagaci cestovního ruchu jako například Křišťálové údolí, nebo Sdružení Český ráj. Křišťálové údolí je projekt, který podporuje sklářské aktivity v Libereckém kraji. Byli jsme součástí Víkendu křišťálového údolí, který se konal 12. – 13. 11. 2022. Sdružení Český ráj si naše muzeum vybralo do propagačního videa o Železném Brodě. Jsme součástí turistické hry Putování po stopách skřítky Střípka, která návštěvníkům Železného Brodu nabízí atraktivní sklářské cíle.

Podnikatelská strategie MMŽB

Vypracovali jsme rozvojový dokument Podnikatelská strategie Městského muzea v Železném Brodě, který obsahuje podrobnou analýzu možností rozvoje MMŽB a navrhuje opatření, která povedou k jeho dalšímu rozvoji. Součástí dokumentu je roční akční plán, který plníme a vyhodnocujeme.

Přehled uspořádaných výstav a dalších kulturních akcí v roce 2022

Sklářská expozice

Novinky ve sbírce skla II

1. 1. 2022 – 31. 12. 2022

Výstava nových přírůstků ve sbírce skla. Výběr byl pestrý a zahrnoval hutně tvarované vázy Milana Meletáka, malované vázy Evy Mirvaldové ze železnobrodské sklářské školy z konce 60. let 20. století. Nápojové sklo Václava Řezáče, skleněné figurky Boženy Tlapákové, Jany Šavrdové, Karla a Evy Urbanových, unikátní pohár ke 100. výročí založení železnobrodské sklářské školy a další zajímavosti.

Plakát na vernisáž výsledků LSD 2022

Sklářské sympozium

Letní sklářská dílna 2021

18. 9. 2021 – 9. 9. 2022

Díla účastníků jubilejního 10. ročníku sklářského sympozia Letní sklářská dílna byla prezentována ve sklářské expozici muzea v rámci festivalu Skleněné

městečko. Díky podpoře projektu Spojeno sklem! fondy EHS a Norska mohla být na sympoziu kromě českých výtvarníků Pavlína Čambalové, Stanislavy Grebeníčkové, Kateřiny Lubovské-Smolíkové a Sebastiana Kitzbergera i norská sklářská výtvarnice Jeanne-Sophie Aas. Šestý symposista Martin Jošt Pouzar zrealizoval svůj návrh díky podpoře společnosti Detesk a jejich sklářských mistrů.

Sklářské sympozium

Letní sklářská dílna 2022

17. 9. 2022 – 31. 1. 2023

Jedenáctý ročník sklářského sympozia Letní sklářská dílna opět proběhl v mezinárodním formátu. Díky podpoře fondů EHS a Norska a projektu Spojeno sklem! se sympozia účastnily tři norské sklářské výtvarnice Jeanne-Sophie Aas, Ida Siebke a Kjersti Johannessen, slovenský výtvarník Palo Macho a čeští skláři Jaroslav Bejvl, Marian Volráb a Tomáš Košťál, který jako jediný symposista zrealizoval svůj návrh díky podpoře společnosti Detesk. Výsledky jejich práce byly představeny na společné výstavě.

Vernisáž výsledků LSD 2022

Běliště

Železnobrodský Edward Kelley

6. 11. 2021 – 27. 2. 2022

Výstava připomněla herce, režiséra, divadelního pedagoga a železnobrodského rodáka Jiřího Plachého, známého jako představitele anglického alchymisty Edwarda Kelleyho v dvoudílné historické komedii režiséra Martina Friče *Císařův pekař – Pekařův císař*. Jiří Plachý starší sehrál řadu rolí na prknech smíchovského Švandova divadla, Divadla na Vinohradech i Národního divadla.

Výstava ke 1100. výročí úmrtí svatě Ludmily

5. 3. 2022 – 3. 7. 2022

Výstava děl studentů a profesorů železnobrodské sklářské školy i dalších autorů reflektuje loňské jubilejní výročí úmrtí sv. Ludmily. Zahájení proběhlo v rámci 51. benefičního koncertu v kapli sv. Jana Nepomuckého Na Poušti.

Velikonoční jarmark na Bělišti

8. – 10. 4. 2022

Tradiční velikonoční akce s prodejem řemeslného a rukodělného zboží a bohatým doprovodným kulturním programem, do kterého se zapojily místní spolky.

Ruda Hancvencel hraje loutkové divadlo o Velikonočním jarmarku

Zpátky v čase

21. 5. 2022

Akce, kterou každoročně pořádá spolek Trávnice, vrací návštěvníka do 30. let 20. století.

Zpátky v čase

Prázdninový program na Bělišti

Letní herničky na Bělišti

Rodinné centrum Andílek ze Železného Brodu připravilo na prázdninové úterky a čtvrtky dopolední pohádkové herničky pro rodiče či prarodiče s dětmi. Spolky Semínko země a Trávnice doplnily prázdninový program o středy s programem Ručprčky aneb kutění pro malé a velké a Hrátky o století zpátky.

Letní dílničky na Bělišti

Dny Lidové architektury Libereckého kraje

23. – 24. 7. 2022

Do celorepublikové akce zaměřené na propagaci architektonického kulturního dědictví jsme se zapojili prostřednictvím Bělišť – národopisné expozice muzea, kde jsme kromě volného vstupu do památky pro návštěvníky připravili bohatý doprovodný program – komentované prohlídky národopisné expozice a památkové rezervace Trávníky, ukázky ručního štípání šindele, vyprávění a praktické ukázky včelaření a bylinkářství, hudební program, pohádky a výtvarnou dílnu.

Dny Lidové architektury LK

Kapitoly z dějin železnobrodského sokola

5. 7. – 18. 9. 2022

Výstava Kapitoly z dějin železnobrodského Sokola připomněla 160 let od založení železnobrodské tělovýchovné jednoty. Přiblížila zájemcům historii této nejen sportovní, ale i kulturní, společenské a „státotvorné“ organizace v našem městě.

Ivana Kantůrková in memoriam III.

27. 9. – 27. 11. 2022

Z předčasně uzavřeného výtvarného díla Ivany Kantůrkové jsme vybrali její kolorované ilustrace veršů Paula Éluarda. Vernisáž výstavy proběhla v prostorách kaple sv. Jana Nepomuckého Na Poušti v neděli 11. září 2022 v rámci benefičního koncertu, poté se přesunula na Bělišť.

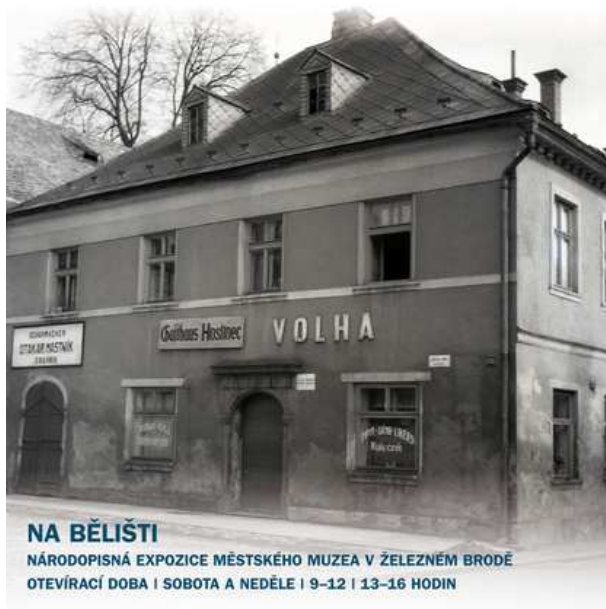
Volha byl náš přístav

1. 12. 2022 – 26. 3. 2023

Výstava zmapovala historii domu čp. 136, který stával na Malém náměstí, v němž měly pohostinské služby dlouhou tradici a zaměřila se genia loci poslední hospody, která v tomto domě před jeho demolicí fungovala. Vyprávění a vzpomínky pamětníků na legendárního hospodu Volha doplnily dobové fotografie.

VOLHA BYL NÁŠ PŘÍSTAV

1. 12. 2022 – 26. 3. 2023

Vánoční trhy 1. – 4. 12. 2022

Tradiční adventní akce s prodejem řemeslných výrobků a dekorací, předváděním řemesel, výtvarnými dílnami, vystoupením žáků ZUŠ, koncertem pěveckého sboru My Gospel a pohádkou loutkářského souboru Čmukaři.

ZUŠ na Vánočních trzích na Bělišti

Městská galerie Vlastimila Rady

Poskládáno ze skla Sthodo la skl'enčinatar 3. 9. 2022 – 2. 10. 2022

Výstava byla nahlédnutím do výtvarného díla romského výtvarníka Rudolfa Dzurka. V Městské galerii Vlastimila Rady můžete vidět 20 jedinečných Dzurkových obrazů, které tematicky jdou napříč rozsáhlými cykly, kterým se ve své tvorbě věnoval. Výstavu doprovází soubor fotografií, na nichž je zachycen Dzurko a atmosféra období tvorby ve Skalici u České Lípy.

Výstava Poskládáno ze skla – Sthodo la skl'enčinatar

Městské muzeum v Železném Brodě

náměstí 3. května 37

468 22 Železný Brod

www.muzeumzb.cz

 Městské muzeum v Železném Brodě

 [mestske-muzeum-v-zb](https://www.instagram.com/mestske-muzeum-v-zb)

MĚSTSKÉ MUZEUM
V ŽELEZNÉM BRODĚ